

Niityt ja avoimet alueet 2025-2034 hyväksyminen

Kaupunkirakennelautakunta 11.03.2026 § 44
8303/10.03.01.00/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

kaupunginpuutarhuri Sari Riekkinen puh. 044 718 5711

kaupungininsinööri Ismo Heikkinen puh. 044 718 5656

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

elinvoimajohtaja Timo Antikainen

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy Niityt ja avoimet alueet 2025-2026
Viherpalveluohjelman jatkosuunnittelussa ohjeellisesti noudatettavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Kuopion kaupungin uuden Kuopio 2035 -strategian näkökulmien kestävä kasvu ja elämänvoiman menestystekijänä on mm. kestävä yhdyskuntarakenne ja terveellistä ja turvallista elämää tukeva elämisen ympäristö.

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2024-2030 päätavoitteissa on, että kaupunkivihreän määrä kasvaa ja ekologiset verkostot ovat toimivia ja kattavia. Yhtenä toimenpiteitä ohjelmassa on laatia niityt ja avoimet alueet viherpalveluohjelman, jonka tavoitteena on tarkastella keskeisen kaupunkialueen niittyverkostoa mahdollisimman kattavasti.

Niityt ja avoimet alueet viherpalveluohjelman tavoitteena on niittyjen määrän lisääminen sekä niittyverkoston kehittäminen. Laadukkaalla ja tarkoituksenmukaisella kunnossapidolla voidaan lisätä luonnonmonimuotoisuutta sekä alueiden tarjoamia ekosysteemipalveluja, kuten virkistyskäyttöä. Tavoitteena on myös koota uusia kunnossapidon keinoja, kuten laidunnusta.

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyi Niityt ja avoimet alueet 2025-2034 Viherpalveluohjelman nähtävillä oloa varten 10.12.2025. Ohjelma oli julkisesti nähtävillä 17.12.2025- 30.1.2026. Nähtävillä oloaikana ei tullut yhtään mielipidettä tai muistutusta.

Ohjelman toteutus ja valmistelu

Viherpalveluohjelmassa ovat mukana kaikki kaupungin omistamat avoimet viheralueet sekä soveltuvat osat suoja- ja vaihettumisviheralueista ja metsistä keskeisellä kaupunkialueella. Maaseutukeskukset ja kylät eivät ole mukana ohjelmatyössä.

Kaupungin niittyverkoston tilaa tarkasteltiin paikkatietoaineistojen avulla. Analyysin pohjalta laadittiin paikkatietopohjainen niittyverkostosuunnitelma. Lisäksi ohjelmatyössä valittiin 37 erityyppistä kohdetta, joihin tehtiin maastokäynti ja joista laadittiin kohdekortit. Työn valmistelusta on vastannut ohjausryhmä, jossa oli jäseniä viher- ja virkistysaluesuunnittelusta, kunnossapidosta, asemakaavoituksesta, strategisesta maankäytöstä ja alueellisesta ympäristönsuojelupalveluista sekä konsultilta.

Ohjelman tavoitteet ja jatkotoimenpiteet

Ohjelman tavoitteena on kehittää keskeisen kaupunkialueen niittyverkostoa suunnitelmallisesti yli hallintorajojen kymmenen vuoden ajanjaksolla. Työtä hyödynnetään kunnossapidon kehittämisessä sekä maankäytön ja kunnallistekniikan suunnittelussa eri tavoitteiden yhteensovittamiseksi. Niittyverkostosuunnitelman avulla voidaan tunnistaa alueita, joissa niittyverkostoa tulee erityisesti vaalia tai vahvistaa. Tavoitteena on kehittää kunnossapitoa niin, että se lisää avoimien viheralueiden luonnon monimuotoisuutta sekä niiden tarjoamia ekosysteemipalveluja, kuten virkistyskäyttöä kulttuuri- ja maisema arvot huomioiden. Toimenpiteinä ovat niittyjen määrän lisääminen, ekologisen laadun parantaminen, kunnossapidon kehittäminen ja seuranta sekä maisemapeltojen viljely. Ohjelma toimii kunnossapidon käytännön työkaluna.

Niityt ovat muutosherkkiä alueita, joten niiden seuranta on tärkeää. Ohjelmaa ja kohdekortteja tulee päivittää säännöllisesti. Ohjelman toteutuksen ja vuosittaisen seurannan tueksi perustetaan työryhmä, joka seuraa ohjelman toteuttamista vuosittain.

Toimivallan peruste

Kuopion kaupungin hallintosääntö §33

Vaikutusten arviointi

Niittyverkosto toimii hiilinieluna ja auttaa sopeutumaan ilmastonmuutoksen aiheuttamiin sään ääri-ilmiöihin, kuten rankkasateisiin ja pitkiin hellejaksoihin. Niityt ovat tehokkaita hulevesien imeyttäjiä ja ne kestävät nurmikoita paremmin kuivuutta.

Niittyverkoston ekologinen ja rakenteellinen laatu paranee niitylajiston elinympäristöjen lisääntymisen ja vahvistumisen kautta. Niityt ja avoimet alueet edistävät luonnon monimuotoisuuden kehittymistä ja lisäävät pölyttäjien elinympäristöjä.

Liitteet

8303/2025 Raportti, Kuopio viherpalveluohjelma - niityt ja avoimet alueet
2025-2034
8303/2025 Karttaliite Kuopion viherpalveluohjelma - niityt ja avoimet alueet
2025-2034
8303/2025 Päätösten vaikutusten ennakkoarviointilomake

